

خـمـی گـراـن و خـمـی مـیـلـت . نووسینی/ عـتا قـرـداخی

[بهـخـاـیی مهـترسه، خـم مهـخـ، مهـگری له ئـستاوه!]

(زهـربهـی چـز له رـحـی پـ گـلارـاوی گـراـن بـ مهـرگی هیـوای کوـی و زهـربهـی چـز له رـحـی پـ گـلارـاوی ئـمـهـی مـیـلـت لهـبهـردهـم مهـترسی تراژیدیای لهـناوچوونـدا، دوو ئازاری هاوشـوهـن). زاراوهـی خـم لـهـدا بهـو مانایه بهـکار دهـهـنـرت ترسـك لهـبهـرامبهـر ئـستاو ئایندهـدا هـیه، بهـام گـراـنی شاعیر ئامـژگاری هیـوای کوـی دهـکات که پـویست ناکات ئهـو وهـکو ساوا یاـن منداـك خـم بخوات که نازانـت دنیا چیهـو کهـشیش نازانـت چارهـنووسی بهـرهـو کوـیه. مرـفـ ئهـفریدهـبوویه که بـ ئهـوه خوـقاوه فهـرماـهـواو سهـروهـری زهـوی بـت و عاقـ و دهـستکراوهـشه بـ ئهـوهـی هـموو نهـهـیهـکانی گهـردوون ئاشکرا بکات و ببـته خاوهـنی راستهـقینهـی ئهـم گهـردوونه. گـراـنی شاعیر لـهـدا هیـوای کوـی دهـدوـنـت که له سهـرهـمهـرگدایه. دهـشـ هیـوا فرمـسکی کـتایی ژیاـن و کوژانهـوهـی ئهـستـرهـی بوونی بـهـهـنـت. دهـشـ گـراـن وهـکو باوک ئهـوهـی به هیـوای دهـهـت مهـبهـستی خـی بـت و داوا لهـخـی بکات که خـم نهـخوات له سهـرهـمهـرگی جگهـر گـهـهـکهـیدا. بهـام ئهـگهـر خـم لهـم دـهـه شیعـرهـی گـراـندا خـمی کـتاییهاتنی ژیاـنی ساوایهـك بـت له روانگهـی باوکیهـوه، ئهـوهـش وهـکو ساتهـوهـختـکی پـ له نیگهـرانی سهـیر بکـرت، ئهـوا خـم رووبهـرـکی فراوانتر دهـگرـتهـوهـو دهـشـ دهـلالتی زیاتری هـهـبـت ئهـگهـر له ئاستی تاکه که سهـوه بگوازرـتهـوه بـ سهـرئاستی کـمهـگه. ئـستا خـم له روانگهـی گـراـن و خـمی ئـمه وهـکو نه تهـوه چـن پـکهـوه ده بهـستین. بـ گـراـن خـم بـ ئهـوهـیه که ساوایهـك که ئومـدی ئایندهـی پـی هـیه، ئـستا له سهـره مهـرگدایه. خـمی ئـمهـش وهـکو بوویهـك وهـکو نه تهـوه یاـن کـمهـگهـیهـکی بـ شووناس، هـمیشه هاوشـوهـی ئهـو خـمی گـراـنه بـ مهـرگی جگهـرگـهـهـکی. گـریهـو هـنسکی هیـوا به زهـربهـی چـز له رـحـی پـ له گـلارـاوی گـراـن دهـدات. پشـوی بارودـخی کوردستان و کارکردنی نابهـرپرسیارانهـی بهـرپـرسیانی کوردو ئازارهـکانی جهـماوهـری ستهـمدیدهـو برسی و نهـداری خـهـکی کوردستان به هـمان شـوه رـحـی دـسـزان و خـمخـراـنی هـهـستیار دهـهـت. مهـرگی جگهـرگـهـهـکی گـراـن له سهـرهـوهـو دهـرهـوهـی تواناو دهـهـاتی گـراـن و هـموو مرـفـایهـتیه، بهـام ئهـوهـی ئـمه وهـکو نه تهـوه خـمی بـ دهـخـین و دهـترسین وهـکو جگهـرگـهـهـکی گـراـن

له ده ستمان بچـت له ده ستي خـ ماندايه و ئه گهر بتوانين بير بکهينه وه و
عه قـ به کار بهـ نين و ده سته رداری رق و کينه و گرـ کانی ناخمان بـين
و وه کو مرـ قـ پـ گه يشتوو، وه کو ده سته و گروپ و حيزب و ده سهـ اتـ
هه ست به به رپرسيارـ تيکهرو وه کو مرـ قـ و حيزب و پـ کهاتهـ نه ته وه يـ
و نيشتمانی بير بکهينه وه و نه ته وه و نيشتمانمان له رق و کينه و گرـ
و به رزه وه ندييه تا يبه تيه کانمان به لاهه گرن گتر بـت و خـ مان له و
گرـ يانه و له و رق و کينه به ربهری و خـ کيانه و له هه ژموونی
تاکه کهس و نوخيه نه خـ شه سياسي نه ته وه يـ و نانشتمانیه کورد
رزگار بکهين، ئه و ساوای هيو او ئاواته نه ته وه يـ و
نيشتمانیه کانمان وه کو هيوای جگه رگـ شهی گـ ران نامـت و خه مه کهی
ئـ مهش وه کو نه ته وه وه کو خه مه کهی گـ ران نامـته وه بهـ کو ده بـت به
پـ که نینی هه ميشه يـ.

خه می سه ره کی ئـ مه خه می بوونه، مه به ستمان له م قسه يهش ئه وه يه ئـ مه
وه کو پـ کهاته يه کی ئيتنيکی که له رووی ژماره وه هاوشانی زـ رـ له و
نه ته وانه ين که نه ک ههر کـ شهی بوونیان نييه بهـ کو بووه يه کی هـ ند به
هـ زيشيان هه يه له زـ ر قـ ناغو وـ سته گی مـ ژوودا نه ک ههر له رووی
که لتووړی و عه قـ يه وه پـ ش زـ رينه گی له و نه ته وه کانی جيهان که وتوون
بهـ کو له رووی سياسی و سه ربازی و ئا بووړی و ئيداري شه وه توانیو يانه
ده سهـ ات به سه ر زـ ر به شی تری جيهاندا بکهن. ههـ بهت وه کو نه ته وه
ئه مه هه رگيز خه م يان خواست و ويستی کورد نييه که ده سهـ ات به سه ر
خهـ کی تر دا بکات، بهـ ام ئـ مه کـ شه يه کی چاره نوو سازمان هه يه ئه ویش
کـ شه يان خه می بوونه واته ئه م جه سته گه وره يه کی که ناوی جه سته ی
کورد يه تا کو ئـ ستا جه سته يه کی پـ ناسه کراو نييه له رووی سياسی و
که لتووړی و عه قـ یو ئيداریو ئاماده بوونه وه، واته ئه م جه سته يه
نه بووه ته جه سته يه کی خاوه ن شووناس، شووناس به و مانايه کی که له رووی
ده ره وه ی خـ یدا توانای خـ نمايش کردنی هه بـت و بوونی خـ ی
رابگه يه نـت، واته ده نگی هه بـت و ئه و ده نگهش له لايه ن ئه وانی تره وه
ببيسترـت، مه به ست له بيستنيش ئه وه يه قورسو هـ زی ده نکه که گوـ ی
ئه وانی تر ناچار بکات بـ گوـ لـ گرتنو بيستنی نه ک سـ زو به زه يی
هـ کار بن بـ ئه وه ی گوـ یان بکرـ ته وه تا هاوارو ناـ ين و
کـ وزانه وه کانی ئـ مه بيستن. بـ گومان که ی ده نگی راسته قينه ی جه سته ی
کورد يی گه يشته ئاستی به ده نگ بوون و ئه وانی تری ناچار کرد گوـ ی
لـ بگرن ئه وه جه سته ی کوردی گه يشته ته ئاستی خـ نمايش کردن که ئه وه ش
گوزارشت کردنه له بوون و شووناس. بهـ ام ره نکه پرسيارـ کـ لای
هه موومان سه ره هـ بدات؛ باشه که ی کورد ده بـته خاوه نی ده نگ، ده نگـ ک
که ئه وانی تر بيبيستن يان ناچاری گوـ لـ گرتنی بن؟ ئه مهش خه می
سه ره کی ئـ مه يه واته خه می شووناس که ئه ویش خه می بوونه.

بـگومان وهـا مدانه وهی ئهم پرسياره راستهـخـ به نده به خودی کورد
 خـيه وه که ئه ویش له ئاستی یه که مدا لهو چرکه ساته وه دهست پـده کات
 که کورد به بـتـرس چوارچـوهی مافه کانی خـی ئاشکرا بکاتو
 رایبگه یه نـت که هه موو یاسا ئاسمانیو زه وینییه کان هه مان ئه و
 مافانه به کورد ره واده بینن که به ئه وانی تریان رابینیووه، بـیه
 مافی خـمانه پـ له سهر ئه و داوا یانه مان دابگرینو سووریش بین له سهر
 ئه وهی که ئه گهر ئه مـشـ له بهر کـمهـی هـکار نه توانین بگهین به
 ئامانجه کانه مان ئه وه مانای وانیه که دهستبهرداری داواکانمان
 بووین، نهـخـر به پـچه وانه وه دهـبـ به ئاشکرا رایبگه یه نین که ئه وه
 ئـمهـین له بهر ههر هـیهـکـ بـت بهرزکردنه وهی داواکانمان له بهر
 بهرژه و هندی ئه وانی تر دواخستوو بهـامـ دهـبـ ئه وانی تریش تـبـگهـن
 که ئه و دواخستنه بـهـتا هه تا نییه و ئـمهـ سوورین له سهر ئه وهی که
 دهـبـ دهنگی خـمان هه بـت، بـ ئه وی دهنگی خـمان هه بـت دهـبـ ببین به
 خاوه نی بوونو شووناسی خـمان، بوونو شووناسیش به بـ سهر به خـییو
 درووستکردنی دهـهـت نایه ته دی. دیاره ئه وه ش لای کورد ئاشکرایه که
 بهـبـ سهر به خـیی ههرگیز بوونی ته وای نابـت و ناشبـته خاوه نی
 شووناس و ههرگیز بوون و ئاماده بوونی نابـت له ئاستی ئه وانی تردا،
 بهـکو وه کو رابردوی و ئـستای ههر له پهراوـزدا دهـمـنـته وه و
 نابـته خاوه نی دهنگی بیستراو. واته وه کو شـرکـ بـکهـس دهـتـ: ئـمه
 ههر گوـگر بووین و گوـگر بووین و گوـگر". تاکه رـگـاش بـ ئه وهی
 کورد بـهـتا هه تایه به گوـگری نهـمـنـته وه و دهنگی هه بـت و دهنگی
 بیستـرـت، پـویسته پـ له سهر داواکانی دابگرـت. ئه و پـداگرتنه ش
 ته نیا له سایه ی یه کگرتن و یه کبووندا فهراهه م دهـبـت، واته گه یشتن
 به ئاستی بوون و گه یشتن به ئاستی دهنگ بهـبـ یه کگرتن و یه کبوون
 نابـت. ئه گهر خه می ئـمه وه کو نه ته وه خه می شووناس بـت ئه و له
 سهر به خـییدا دهگهین به قـناغی کـتایپـهـنـانی ئه و خه مه. ته نیا
 یه کگرتن و یه کترخوـندنه وه و یه کتر قبوـکردن و پـکه وه ژیان و
 چاره سه رکردنی کـی کـشه کانی ئـستا ده مانگه یه نـت به به دهستهـنـانی
 شووناس، واته ره واندنه وهی خه مه کان. ب

گومان درـژهدان بهم باره ناهه موارو نادرووست و پـ له قهیرانه ی
 ئـستا که به ره و ههـوهـشان دهنه وه و تـکچوونی شیرازه ی کـمهـایه تیمان
 ده بات... زیاتر فراوانبوونی رووبه ری خه مه، له بارـکی وه هادا خه می
 ئـمه و خه می گـرانی شاعیر هاوشـوه ده بن، که ئه وه ش ئه و تراژیدیا
 ترسناکه یه که ئاواته خوازی ئه وه بین ئـمه نه یبینین و به لـجیکی عه قـ
 رـگا له روودانی بگرین، که ئه ویش ته نیا به یه کتر قبوـکردن به
 کارکردن وه کو مرـقی ته واو، حیزبی ته واو، مرـقی نیشتیما نپهروهـر،
 حیزبی نیشتیما نپهروهـر، دهسته بـرو راگه یاندنی نیشتیما نپهروهـر

ده گاته نه نجام. دياره ئوه و ش د زانين كه حيزبي نان ته و وي و
گو ا ي ي دا گيرك ران و حيزبي كه مپا ني اي كارو بارا و د سته بژري
سياسي نه خ ش و گرگن و نا ب رپرسيارو باركراو و بارگاوي كراو ب ر ق
و كينه و د يان گرهي ه سته كه مي كردن نه باكي ب نه ته و و نيشتمان
ه ي ي ، نه د زاننه ت ب رپرسياريتي چي و گا ته ي ب ع ق ي ئ و ا نه ش د ت
كه ل خ مي ئايندي نه ته و و نيشتمان دان ، چونكه ئ و د سته بژري
سياسيه نه خ ش ب راست و چ پ و مين او يا نه و ل خ مي گيرفان و
پ ك و همي كانيان و رازي كرنه ئا غا ع ر ب و فارس و
تورك كانيان دان .

نووسيني/ ع تا ق ر داخي